

Andrej Babiš
předseda vlády České republiky

Praha 19. května 2020
Čj. 15260/2020-UVCR-2
Interpelace č. 1120
PS2020/006067

Vážený pane poslanče,

reaguji tímto na Vaši interpelaci ve věci *pozice ČR vůči Světové zdravotnické organizaci a vůči jejímu generálnímu řediteli Dr. Tedrosi Adhanomu Ghebreyesusovi, vůči Čínské lidové republice a vůči Čínské republice na Tchaj-wanu.*

Požádal jsem ministry zahraničních věcí a zdravotnictví, aby mi připravili odpovědi na všechny Vaše otázky, které naleznete níže.

Pokud jde o Světovou zdravotnickou organizaci (WHO), chci Vás ujistit, že vláda kroky WHO pečlivě sleduje a že jako jedna z členských zemí jsme s WHO v pravidelném kontaktu. Světová zdravotnická organizace je zejména odbornou organizací v oblasti globálního zdraví. Proto také gesce vůči této organizaci je rozdělena mezi Ministerstvo zdravotnictví (odborné zdravotnické aspekty) a Ministerstvo zahraničních věcí (zahraničně-politické a zejména humanitární a rozvojové aspekty).

WHO je velmi aktivní zejména v rozvojových zemích s křehkými vládními i zdravotnickými systémy, kde koordinuje pomoc různých zahraničních dárců, poskytuje vládám informace a koordinuje potřeby, jejichž naplnění se snaží aktivně zajistit. Zásadní je také odborná podpora WHO pro humanitární působení dalších agencí a programů OSN, jako je Dětský fond OSN, Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nebo Světový potravinový program, které s využitím expertízy WHO pomáhají specifickým a obzvláště zranitelným cílovým skupinám.

Velmi oceňujeme, že WHO vyhlásila komplexní program odezvy na COVID-19 a mobilizovala dodatečné zdroje, že mapuje výskyt a chování viru z hlediska epidemiologického i klinického, podporuje výzkum a vývoj terapeutických postupů, vakcín a léčiv apod. Z WHO průběžně získáváme i informace relevantní pro odezvu v ČR.

Nyní k Vaším otázkám:

Bude se ČR aktivně podílet na reformě WHO tak, aby byl eliminován vliv členů porušujících mezinárodní zdravotní předpisy?

ČR plně podporuje odborné posouzení reakce WHO na krizi včetně ponaučení se pro příště. Vycházíme přitom z toho, že WHO musí být technickou agenturou OSN, kde klíčová je odborná profesionalita. Jak ukazují první zkušenosti z reakce WHO na COVID-19, politizace její činnosti této organizaci jen škodí. Celkově bude reakci WHO možné vyhodnotit až po skončení akutní fáze pandemie, ale ČR již nyní (společně s dalšími zeměmi) na půdě WHO požaduje, aby toto hodnocení bylo provedeno co nejdříve, a aby bylo nezávislé.

Reakce na pandemii ukázala i slabiny WHO a na některé z nich ve Vaší interpelaci narážíte. Především jde o otázku načasování vyhlášení rizika ohrožení zdraví (PHEIC – *Public Health Emergency of International Concern*). WHO ohlásila PHEIC asi o týden později, než se všeobecně očekávalo. Zásadní bylo, že WHO vycházela z dat, která měla v té době k dispozici od ČLR, která nahlásila epidemii 31. prosince 2019.

V současné době však nemáme k dispozici informace, které by potvrzovaly, že Čínská lidová republika reportovala dle Mezinárodních zdravotnických předpisů (IHR) se zpožděním. Můžeme tak vycházet pouze z opakovaných ujištění jak ze strany ČLR, tak ze strany WHO, že podávání notifikací ze strany ČLR probíhalo v souladu s IHR. Tato záležitost jistě bude součástí hodnocení reakce WHO na krizi.

V rámci vyhodnocení reakce WHO na pandemii COVID-19 požaduje Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí nezávislou evaluaci postupu WHO, ale i celého mezinárodního společenství, vč. jednotlivých států. Evropská unie navrhla text rezoluce ke COVID-19, kterou by mělo přijmout Světové zdravotnické shromáždění 18. května t. r. Jedna z částí textu, kterou ČR důrazně podpořila, požaduje právě provedení nezávislého hodnocení.

Jaké kroky podnikne ČR pro odvolání Generálního ředitele WHO?

Pokud jde o osobu generálního ředitele WHO, jeho role byla z našeho pohledu zejména v počátku pandemie politicky a mediálně rozporuplná, protože vedení WHO například odrazovalo evropské země od přerušování leteckého spojení s ČLR a i v dalších otázkách jednalo v souladu se zájmy ČLR. Budeme požadovat, aby kroky generálního ředitele a vedení WHO byly posouzeny v rámci komplexního zhodnocení reakce WHO na pandemii.

Jaké kroky podnikne Česká republika proto, aby WHO uznalo, že Tchaj-wan není ovládán z Pekingu a že má vlastní a funkční systém zdravotní péče?

Zapojení Tchaj-wanu do činnosti některých mezinárodních nepolitických a expertních organizací dává smysl. Pandemie Covid-19 ukázala, že téma veřejného zdraví jde napříč politickými systémy a hranicemi. Každý, kdo má kvalifikované informace, ví a zná, by měl dostat slovo.

ČR bude proto s několika dalšími stejně smýšlejícími zeměmi EU („like-minded“) apelovat na delegaci EU, aby po skončení Světového zdravotnického shromáždění (WHA73 v příštím týdnu) poslala dopis na WHO, ve kterém požádá o vysvětlení procesu a nesrovnalostí s pozvánkami TW expertů na technická jednání WHO.

Jaké kroky podnikne Česká republika proto, aby Tchaj-wan získal pozorovatelský status WHO, případně aby byl přijat za řádného člena?

Přijetí za řádného člena není dle Ústavy WHO možné, neboť Tchaj-wan není suverénním státem. Česká republika nicméně vždy otevřeně podporovala smysluplné zapojení Tchaj-wanu do práce WHO. Tuto pozici zastáváme i přes odmítavé stanovisko, které ČLR začala uplatňovat po roce 2016. Situace okolo pandemie COVID-19 nám dává za pravdu.

Jaké kroky podnikne Česká republika ve vztahu k vymáhání náhrady škody po Čínské lidové republice a její vedoucí síle Komunistické straně Číny za škody způsobené epidemií COVID-19?

Diskuze o případné odpovědnosti za Covid-19 patří na mezinárodní fóra, jakým je právě WHO.

Jaké jsou roční příspěvky České republiky do WHO?

Povinné příspěvky jednotlivých členských zemí WHO jsou stanoveny v návaznosti na schválení Programového rozpočtu WHO na období 2020-2021. Příspěvek ČR do WHO je tradičně splatný z poloviny v USD (1 488 030,- USD za celé dvouleté období) a z poloviny v CHF (1 519 278,- CHF za dvouleté období). Roční příspěvek je v souladu s pravidly hrazen počátkem kalendářního roku.

I přes nárůst Programového rozpočtu WHO je příspěvek ČR v nominálním vyjádření asi o 10 % nižší, než v předešlém dvouletém období 2018-19, a to zejména z důvodu změny příspěvkové škály OSN, která se odráží i v příspěvkové škále WHO.

Pozastaví ČR v reakci na fatální selhání WHO své příspěvky?

Příspěvek na rok 2020 byl uhrazen a úvahy o případném zastavení plateb jsou tedy v tuto chvíli bezpředmětné. Zároveň se však domnívám, že k případnému pozastavení plateb povinného příspěvku ČR do WHO (který tvoří asi 0,5 % rozpočtu organizace) neexistují žádné vážné důvody a že takový krok by byl z hlediska našich dlouhodobých zájmů kontraproduktivní. Dovolte mi uvést, že o podobném kroku podle našich informací neuvažovala ani neuvažuje žádná ze zemí EU.

S pozdravem

Vážený pan
Jan Lipavský
poslanec
Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR
PRAHA

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **128855268-223140-200519152317**, skládající se z **3** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Vstup bez viditelného prvku.

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: **JANA STRUNECKÁ**

Vystavil: **Úřad vlády České republiky**
Pracoviště: **Úřad vlády České republiky**
V Praze dne 19.05.2020

128855268-223140-200519152317